

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII PENTRU AFACERI
EXTERNE ȘI POLITICA
DE SECURITATE

Bruxelles, 19.10.2020
JOIN(2020) 16 final

RAPORT COMUN CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU
privind punerea în aplicare a Planului de acțiune vizând mobilitatea militară în
perioada iunie 2019-septembrie 2020

I. INTRODUCERE

1. Inițiativa privind mobilitatea militară este un factor-cheie de facilitare a circulației rapide și fără întreruperi a personalului militar, a materialelor și a echipamentelor pentru activități de rutină, precum și în timpul crizelor și conflictelor din interiorul și din afara UE. Aceasta este, de asemenea, relevantă în contextul situațiilor de criză provocate de pandemia de COVID-19, întrucât consolidează capacitatea globală de reacție și reziliența Uniunii. În plus, ea are potențialul de a contribui la redresarea economică, după pandemie, a sectoarelor critice ale UE, cum ar fi apărarea și transporturile, în special prin investiții publice.
2. Inițiativa privind mobilitatea militară a fost lansată la 10 noiembrie 2017¹ și a fost elaborată în continuare în Planul de acțiune al UE privind mobilitatea militară (denumit în continuare „planul de acțiune”) din 28 martie 2018². Ea abordează trei domenii principale - infrastructura de transport, aspectele de reglementare și procedurale, precum și alte subiecte transversale, prin promovarea sinergiilor civilo-militare și valorificarea politicilor și a instrumentelor existente. De asemenea, inițiativa se axează pe valoarea adăugată a Uniunii în a permite statelor membre ale UE să acționeze mai rapid și mai eficace în contextul politicii de securitate și apărare comune și al activităților naționale și multinaționale.
3. Președinta von der Leyen a subliniat necesitatea ca UE să instituie o veritabilă uniune europeană a apărării³. Planul de acțiune prezentat de Înalțul Reprezentant și de Comisie este unul dintre elementele sale constitutive posibile. În plus, inițiativa contribuie la atingerea nivelului de ambiție în domeniul securității și al apărării, astfel cum a fost convenit de Consiliu la 14 noiembrie 2016⁴, ca urmare a prezentării, în iunie 2016, a Strategiei globale pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene⁵.
4. Planul de acțiune este implementat în concordanță cu cooperarea structurată permanentă, inclusiv la nivel de proiect, precum și cu măsurile concrete convenite de statele membre ale UE la 25 iunie 2018⁶. Interacțiunile efective dintre personalul UE și cel al NATO sunt emblematic pentru cooperarea UE-NATO și ele continuă în ceea ce privește mobilitatea militară, cu rezultate concrete care se bazează pe rezultatele obținute anterior, în special coerența dintre seturile de cerințe militare care stau la baza activității desfășurate în cele două organizații în acest domeniu. Această cooperare este în curs de desfășurare în cadrul punerii în aplicare a declarațiilor comune de la Varșovia și Bruxelles⁷, al setului comun aferent de

¹ Comunicarea comună către Parlamentul European și Consiliu privind Îmbunătățirea mobilității militare în Uniunea Europeană [JOIN(2017)41 final].

² Comunicarea comună către Parlamentul European și Consiliu privind Planul de acțiune vizând mobilitatea militară [JOIN(2018)05 final].

³ De exemplu: O Uniune mai ambițioasă - Programul meu pentru Europa: orientări politice pentru viitoarea Comisie Europeană 2019-2024, U. von der Leyen, 10 septembrie 2019, <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/43a17056-ebf1-11e9-9c4e-01aa75ed71a1>; Discursul programatic al președintei von der Leyen la Forumul Economic Mondial, 22 ianuarie 2020, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_20_102

Concluziile Consiliului privind punerea în aplicare a Strategiei globale a UE în domeniul securității și apărării, 14 noiembrie 2016, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14149-2016-INIT/ro/pdf>

⁵ *Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe, A Global Strategy for the European Union's Foreign And Security Policy* (Viziune comună, acțiuni comune: o Europă mai puternică – o strategie globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene), iunie 2016, http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

⁶ Concluziile Consiliului privind securitatea și apărarea în contextul Strategiei globale a UE, 25 iunie 2018, punctul 18, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10246-2018-INIT/ro/pdf>

⁷ Declarația comună a președintelui Consiliului European, a președintelui Comisiei Europene și a secretarului general al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, 8 iulie 2016,

propuneri⁸ și al dialogului structurat privind mobilitatea militară stabilit la nivel de personal. Dialogul structurat privind mobilitatea militară este abordat mai în detaliu în cel de-al cincilea raport intermediar privind cooperarea UE-NATO⁹.

5. Implementarea planului de acțiune a continuat să progreseze datorită cooperării strânse și continue dintre serviciile Comisiei, Serviciul European de Acțiune Externă, inclusiv Statul-Major al Uniunii Europene, Agenția Europeană de Apărare și datorită unei implicări depline a statelor membre ale UE într-o abordare panguvernamentală, respectându-se totodată suveranitatea și procesul decizional național.
6. Planul de acțiune solicită Înalțului Reprezentant și Comisiei să prezinte rapoarte periodice privind progresele înregistrate¹⁰. Primul raport comun privind progresele înregistrate cu privire la implementarea Planului de acțiune privind mobilitatea militară (denumit în continuare „raportul”) a fost prezentat la 3 iunie 2019¹¹. Raportul a concluzionat că s-au înregistrat progrese substanțiale și tangibile în toate domeniile și a precizat că un nou raport privind progresele înregistrate va fi prezentat până la sfârșitul verii 2020. Consiliul a salutat raportul și faptul că s-au înregistrat progrese satisfăcătoare și rezultate concrete în domenii-cheie¹².
7. Acest al doilea raport este prezentat în complementaritate cu cel de al doilea raport anual privind mobilitatea militară al Agenției Europene de Apărare¹³, care a fost salutat de comitetul director al agenției la 25 mai 2020.

II. CERINȚELE MILITARE PENTRU MOBILITATEA MILITARĂ ÎN INTERIORUL ȘI ÎN AFARA UE

A. Actualizarea cerințelor militare

<https://www.consilium.europa.eu/media/21481/nato-eu-declaration-8-july-en-final.pdf>; *Joint Declaration on EU-NATO Cooperation by the President of the European Council, the President of the European Commission, and the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organization*. (Declarația comună privind cooperarea UE-NATO a președintelui Consiliului European, președintelui Comisiei Europene și secretarului general al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord), 10 iulie 2018,

https://www.consilium.europa.eu/media/36096/nato_eu_final_eng.pdf
⁸ Concluziile Consiliului privind punerea în aplicare a declarației comune a președintelui Consiliului European, președintelui Comisiei Europene și secretarului general al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, 6 decembrie 2016, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15283-2016-INIT/ro/pdf>; Concluziile Consiliului privind punerea în aplicare a declarației comune a președintelui Consiliului European, președintelui Comisiei Europene și secretarului general al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, 5 decembrie 2017, <https://www.consilium.europa.eu/media/31947/st14802en17.pdf>

⁹ *Fifth progress report on the implementation of the common set of proposals endorsed by EU and NATO Councils on 6 December 2016 and 5 December 2017* (Al cincilea raport privind progresele înregistrate cu privire la punerea în aplicare a setului comun de propuneri aprobat de Consiliile UE și NATO la 6 decembrie 2016 și 5 decembrie 2017), 16 iunie 2020, <https://www.consilium.europa.eu/media/44451/200616-progress-report-nr5-eu-nato-eng.pdf>

¹⁰ Comunicarea comună către Parlamentul European și Consiliu privind Planul de acțiune vizând mobilitatea militară, 28 martie 2018 [JOIN(2018)05 final], p. 10.

¹¹ Raport către Parlamentul European și Consiliu privind punerea în aplicare a Planului de acțiune vizând mobilitatea militară [JOIN(2019)11 final].

¹² Concluziile Consiliului privind securitatea și apărarea în contextul Strategiei globale a UE, 17 iunie 2019, punctul 52, <https://www.consilium.europa.eu/media/39786/st10048-en19.pdf>

¹³ Anexa la documentul SB 2020/023, 25 mai 2020.

8. La 8 mai 2019, Comitetul politic și de securitate a invitat Serviciul European de Acțiune Externă/Statul-Major al Uniunii Europene să furnizeze o actualizare a parametrilor infrastructurii de transport și a datelor geografice ale cerințelor militare pentru mobilitatea militară în interiorul UE și în afara ei¹⁴ (denumite în continuare „cerințe militare”) La 15 iulie 2019, Consiliul a aprobat cerințele militare actualizate, astfel cum au fost pregătite de Statul-Major al UE în cooperare cu serviciile Comisiei, cu Agenția Europeană de Apărare și cu statele membre ale UE. Actualizarea datelor geografice oferă statelor membre ale UE ocazia să revizuiască și să adapteze informațiile referitoare la anumite părți ale rețelei de transport militar (de exemplu, legăturile lipsă și elementele transfrontaliere), precum și să ia în considerare cerințele tehnice, ca urmare a unei abordări panguvernamentale în care să fie implicate autoritățile naționale competente relevante, altele decât ministerele apărării. Întreaga activitate a fost ghidată de NATO și realizată în coordonare cu aceasta, după caz, la nivel de personal¹⁵.
9. Actualizarea cerințelor militare a furnizat o bază solidă pentru următorii pași în implementarea Planului de acțiune în domeniul infrastructurii, în special actualizarea analizei lacunelor și a cerințelor privind dubla utilizare aplicabile finanțării infrastructurii de transport cu dublă utilizare prin Mecanismul pentru interconectarea Europei 2021-2027 (a se vedea punctele 14-20 de mai jos).

III. INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

10. Având în vedere că armata depinde de infrastructura de transport civilă pentru deplasările sale, creșterea sinergiilor dintre rețeaua transeuropeană de transport și nevoile militare este un pilon esențial al planului de acțiune.

A. Finanțarea infrastructurii de transport cu dublă utilizare

11. Până în primăvara anului 2019, colegiitorii au ajuns la o înțelegere comună cu privire la textul propunerii de regulament privind Mecanismul pentru interconectarea Europei 2021-2027, care cuprinde dispozițiile necesare pentru finanțarea proiectelor de infrastructură de transport cu dublă utilizare (atât pentru modernizarea infrastructurii existente, cât și pentru construirea de noi infrastructuri)¹⁶. Alocările financiare destinate Mecanismului pentru interconectarea Europei 2021-2027 trebuie să fie finalizate în cadrul negocierilor privind cadrul financiar multianual 2021-2027.
12. La 21 iulie 2020, Consiliul European a ajuns la un acord cu privire la noul buget al UE pe termen lung. Acesta alocă 1,5 miliarde EUR (1,69 miliarde în prețuri curente) pentru mobilitatea militară în cadrul Mecanismului pentru Interconectarea Europei 2021-2027¹⁷. În septembrie 2020, acordul era în curs de aprobare de către Parlamentul European.

¹⁴ *Military Requirements for Military Mobility within and beyond the EU* (Cerințele militare pentru mobilitatea militară în interiorul și în afara UE) (ST 14770/18), 28 noiembrie 2018.

¹⁵ Cerințele militare pentru mobilitatea militară în interiorul UE și în afara ei, actualizare (ST 10921/19), 4 iulie 2019, aprobate de Consiliu la 15 iulie și consolidate cu partea rămasă la 19 iulie (ST 11373/19).

¹⁶ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Mecanismului pentru Interconectarea Europei și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1316/2013 și a Regulamentului (UE) nr. 283/2014 – Raport intermediar, Consiliul Uniunii Europene, 2018/0228(COD), 13 martie 2019, <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>

¹⁷ Reuniunea extraordinară a Consiliului European (17, 18, 19, 20 și 21 iulie 2020) – Concluzii, 21 iulie 2020, p. 53, <https://www.consilium.europa.eu/media/45109/210720-euco-final-conclusions-en.pdf>

Actualizarea cerințelor militare

13. Analiza inițială a decalajelor dintre cerințele militare și cele privind rețeaua transeuropeană de transport a identificat decalaje în ceea ce privește seturile de cerințe în materie de infrastructură civilă și militară, precum și legături lipsă în rețeaua de transport militar¹⁸. Concluziile analizei inițiale a decalajelor au condus la o decizie de actualizare a cerințelor militare. Documentul actualizat privind cerințele militare, aprobat de Consiliu la 15 iulie 2019¹⁹, conține revizuirii ale cerințelor generice de infrastructură și ale datelor geografice strategice (a se vedea punctele 8-9 de mai sus).

Actualizarea analizei decalajelor

14. În urma actualizării cerințelor militare și în urma retragerii Regatului Unit din UE la 31 ianuarie 2020, serviciile Comisiei și SEAE au transmis Consiliului la 17 iulie 2020 o analiză actualizată a decalajelor dintre cerințele militare și cele privind rețeaua transeuropeană de transport²⁰.
15. Analiza actualizată a decalajelor concluzionează că actualizarea cerințelor militare a avut implicații pozitive asupra mobilității militare în interiorul și în afara UE. În primul rând, în prezent există mai puține decalaje între seturile de cerințe tehnice civile și militare, iar acolo unde mai există decalaje, ele sunt în unele cazuri reduse. În consecință, pentru deplasările militare sunt necesare acum mai puține măsuri de atenuare. În al doilea rând, lungimea totală și numărul de noduri ale rețelei de transport militar au crescut. Unele dintre aceste adăugiri la rețeaua de transport militar au contribuit la reducerea numărului de legături transfrontaliere lipsă. Deși gradul de suprapunere dintre rețeaua de transport militar și rețeaua transeuropeană de transport s-a redus într-o mică măsură – de la 94 % la 93 %, el rămâne foarte ridicat.
16. În plus, un număr mai mare de proiecte de infrastructură de transport ar putea fi acum eligibile pentru finanțare în cadrul viitoarelor cereri de propuneri ale Mecanismului pentru interconectarea Europei – Mobilitatea militară, datorită extinderii ansamblului rețelei de transport militar.

Cerințele privind dubla utilizare

17. Textul regulamentului privind Mecanismul pentru Interconectarea Europei 2021-2027, astfel cum a fost aprobat de colegiitori, prevede adoptarea de către Comisie a unui regulament de punere în aplicare în care să se specifice cerințele privind infrastructura aplicabile acțiunilor în domeniul infrastructurii cu dublă utilizare. Deși Regulamentul privind Mecanismul pentru Interconectarea Europei 2021-2027 nu a fost încă adoptat, serviciile Comisiei au demarat procesul de elaborare a regulamentului de punere în aplicare privind cerințele de dublă utilizare, pentru a se putea iniția finanțarea proiectelor cât mai curând posibil, începând din 2021.
18. De la jumătatea lunii aprilie până la sfârșitul verii anului 2019, serviciile Comisiei au consultat asociațiile reprezentative pentru toate modurile de transport, pentru a stabili limitele superioare ale cerințelor de infrastructură care ar fi utile în scopuri civile. După primirea

¹⁸ Document de lucru comun al serviciilor Comisiei privind analiza decalajelor dintre cerințele militare și rețeaua transeuropeană de transport, „*Military requirements and trans-European transport network: gap analysis*”, 3 mai 2019, [SWD(2019) 175 final].

¹⁹ Cerințele militare pentru mobilitatea militară în interiorul UE și în afara ei, actualizare (ST 10921/19), 4 iulie 2019, aprobate de Consiliu la 15 iulie și consolidate cu partea rămasă la 19 iulie (ST 11373/19).

²⁰ Documentul de lucru comun al serviciilor Comisiei privind analiza actualizată a decalajelor dintre cerințele militare și cerințele rețelei transeuropene de transport, 17 iulie 2020, [SWD(2020) 144 final].

contribuțiilor din partea asociațiilor de transport, serviciile Comisiei, în strânsă coordonare cu Serviciul European de Acțiune Externă, inclusiv Statul-Major al UE și în consultare cu Agenția UE pentru Siguranța Aviației, Agenția Europeană de Apărare și Agenția Executivă pentru Inovare și Rețele, au pregătit primul proiect de cerințe privind dubla utilizare. Acesta s-a bazat pe suprapunerea parametrilor de infrastructură prevăzuți în cerințele militare și contribuția asociațiilor din domeniul transporturilor.

19. Proiectul de cerințe privind dubla utilizare a fost ulterior îmbunătățit în cadrul a trei reuniuni la care au participat membrii Comitetului pentru rețeaua transeuropeană de transport și experți din cadrul ministerelor apărării din statele membre ale UE și care s-au desfășurat între septembrie 2019 și ianuarie 2020. După ultima reuniune s-a redactat un proiect care a fost aprobat în mod informal de statele membre ale UE. La 17 iulie 2020, serviciile Comisiei au trimis statelor membre un proiect de regulament de punere în aplicare în vederea formulării de observații, astfel încât acesta să poată fi adoptat de îndată ce Mecanismul pentru interconectarea Europei 2021-2027 intră în vigoare.
20. Cerințele privind dubla utilizare vor deveni punctul de referință pentru viitoarea planificare a infrastructurii pentru statele membre care doresc să profite de sinergiile dintre mobilitatea civilă și cea militară.

Portofoliul de proiecte privind dubla utilizare

21. Serviciile Comisiei au invitat statele membre să identifice proiectele prioritare pentru infrastructura cu dublă utilizare și să le prezinte în primul semestru al anului 2020, astfel încât serviciile Comisiei, în strânsă cooperare cu Serviciul European de Acțiune Externă, inclusiv cu Statul-Major al UE, să pregătească o rezervă de proiecte care să corespundă nevoilor pentru infrastructura cu dublă utilizare la nivel european.
22. În ciuda unei dinamici foarte pozitive atinse în 2019, inclusiv în ceea ce privește finalizarea informală - în ianuarie 2020 - a cerințelor privind dubla utilizare, procesul de pregătire a rezervei de proiecte a încetinit în 2020 din cauza pandemiei de COVID-19. Cu toate acestea, continuă activitatea de asigurare a finalizării de către serviciile Comisiei a rezervei de proiecte până la sfârșitul anului 2020. Până în prezent au avut loc mai multe reuniuni, iar primele tendințe demonstrează un interes ridicat din partea statelor membre ale UE.
23. După cum s-a menționat deja, Consiliul European a convenit asupra unui buget de 1,69 miliarde EUR²¹ pentru finanțarea infrastructurii de transport cu dublă utilizare. Datorită interesului ridicat și disponibilității statelor membre de a investi, bugetul va contribui la stimularea economiei, contribuind astfel și la redresarea în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19, în special dacă finanțarea pentru proiecte ar putea fi concentrată la începutul perioadei de finanțare.

B. Revizuirea Regulamentului privind rețeaua transeuropeană de transport²²

24. Serviciile Comisiei depun eforturi pentru a încheia procesul de revizuire a Regulamentului privind rețeaua transeuropeană de transport până în noiembrie 2020. Astfel cum se indică în

²¹ A se vedea nota de subsol 17 de mai sus.

²² Regulamentul (UE) nr. 1315/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind orientările Uniunii pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport și de abrogare a Deciziei nr. 661/2010/UE, JO L 348, 20.12.2013, p. 1.

planul de acțiune²³, serviciile Comisiei vor evalua necesitatea de a include anumite cerințe privind dubla utilizare în regulamentul revizuit, și de a adăuga anumite părți ale rețelei de transport militar la rețeaua transeuropeană de transport în cazurile în care se observă fluxuri civile importante.

C. Sistemul de informații TENtec

25. După aprobarea versiunii inițiale a cerințelor militare de către Consiliu în noiembrie 2018, serviciile Comisiei au suprapus datele rețelei de transport militar pe vizualizatorul interactiv TENtec²⁴, permițând astfel vizualizarea corespunzătoare a rețelei de transport militar a UE. Odată cu actualizarea cerințelor militare în iulie 2019, serviciile Comisiei au actualizat și vizualizatorul interactiv al rețelei de transport militar. Serviciile Comisiei au efectuat o altă actualizare a vizualizatorului după ce Regatul Unit a părăsit UE în ianuarie 2020. Serviciile Comisiei continuă să caute modalități de ameliorare a acestuia.
26. Vizualizatorul TENtec a beneficiat de feedback pozitiv și rămâne principalul mijloc de acces și analiză a rețelei de transport militar pentru personalul instituțiilor UE și reprezentanții statelor membre.
27. În sfârșit, în ceea ce privește interconectarea potențială a bazelor de date militare și civile, astfel cum sunt menționate în planul de acțiune, consultările cu părțile relevante sunt preconizate să înceapă în al doilea semestru al anului 2020.

IV. TRANSPORTUL MĂRFURILOR PERICULOASE

28. Domeniul militar ar beneficia de pe urma unei mai bune armonizări la nivelul UE în domeniul transportului de mărfuri periculoase. În 2019, Agenția Europeană de Apărare a prezentat rezultatele sondajului său privind normele și reglementările existente aplicabile transportului de mărfuri periculoase în sectorul militar, care a furnizat o imagine de ansamblu a cadrelor legislative naționale, cu accent pe obstacolele și restricțiile privind circulația mărfurilor periculoase. În timp ce concluziile relevante sunt abordate la nivel național, s-a decis abordarea constatărilor sondajului în cadrul programului în curs al Agenției Europene de Apărare privind „Optimizarea procedurilor de autorizare a deplasărilor transfrontaliere în Europa”.
29. Serviciile Comisiei și Agenția Europeană de Apărare au înființat o platformă pentru schimbul de informații între experții civili și militari cu privire la transportul de mărfuri periculoase. Astfel de schimburi au avut loc prin participarea la reuniuni ale comunităților respective și prin contacte la nivel de personal. Experții continuă să coopereze îndeaproape, în special în ceea ce privește acordurile tehnice pentru domeniul de suprafață și cel aerian, care sunt în prezent în discuție în cadrul Programului de autorizare a deplasărilor transfrontaliere. În plus, în februarie 2020 a fost organizat un atelier privind transportul de mărfuri periculoase, pentru a promova o înțelegere comună în rândul tuturor membrilor participanți la program cu privire la programul de optimizare a procedurilor de autorizare a deplasărilor transfrontaliere în Europa.

²³ Comunicarea comună către Parlamentul European și Consiliu privind Planul de acțiune vizând mobilitatea militară [JOIN(2018)05 final], p. 5.

²⁴ Accesul la vizualizatorul interactiv este asigurat pe baza principiului necesității de a cunoaște, contactând move-tentec@ec.europa.eu

30. Serviciile Comisiei au continuat să sprijine Serviciul European de Acțiune Externă (în special Statul-Major al UE) și Agenția Europeană de Apărare în stabilirea de practici voluntare coerente la nivelul statelor membre, pe baza normelor civile aplicabile transportului de mărfuri periculoase. În această privință, în cadrul dialogului structurat UE-NATO pe tema mobilității militare, instituțiile și organisme UE au continuat să evalueze posibilitatea trimerii la Acordul de standardizare al NATO AMovP6 ca set de norme de referință pentru transportul mărfurilor periculoase în domeniul militar, pentru a beneficia de desecretizarea acestuia în 2019.
31. Activitatea desfășurată de Agenția Europeană de apărare în cadrul Acordului tehnic privind Autorizarea deplasărilor transfrontaliere (CBMP TA) de suprafață arată în mod clar că intensificarea cooperării și a încrederii reciproce între statele membre ale UE în sectorul militar ar contribui la soluționarea abordărilor naționale divergente. O măsură care combină aplicarea normelor civile ca abordare implicită, la care se adaugă, după caz, prevederile Acordului de standardizare NATO AMovP6 ar trebui, în principiu, să fie suficientă pentru a permite transportul internațional rapid și fluid de mărfuri periculoase în scopuri militare pe teritoriul UE.
32. În contextul evaluării fezabilității și a necesității de acțiuni suplimentare la nivelul UE, serviciile Comisiei au analizat mai multe opțiuni pentru a stabili un cadru de referință pentru normele care să se aplice transportului de mărfuri periculoase în domeniul militar. Temeiul juridic pentru orice măsuri suplimentare rămâne să fie stabilit în strânsă consultare între serviciile Comisiei și Serviciul European de Acțiune Externă, cu implicarea Agenției Europene de Apărare.

V. TAXE VAMALE ȘI TAXA PE VALOAREA ADĂUGATĂ

A. Vamă

33. Acțiunile specifice identificate în planul de acțiune pentru raționalizarea și simplificarea formalităților vamale pentru deplasările militare transfrontaliere, asigurând totodată sinergii cu NATO, includ, în special, modificarea a două regulamente ale Comisiei²⁵ legate de legislația vamală a Uniunii.
34. La 3 aprilie 2020, Comisia a adoptat o modificare a Regulamentului delegat (UE) 2015/2446, care a intrat în vigoare la 16 iulie 2020²⁶. Această modificare definește conceptul de mărfuri transportate sau utilizate în contextul activităților militare și stabilește un formular UE 302 ca document vamal care urmează să fie utilizat de către statele membre ale UE, inclusiv în contextul activităților militare legate de politica de securitate și apărare comună a Uniunii. Ea permite utilizarea formularului UE 302, alături de formularul actual NATO 302, ca declarație vamală pentru diverse mișcări transfrontaliere.

²⁵ Regulamentul delegat (UE) 2015/2446 al Comisiei din 28 iulie 2015 de completare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele detaliate ale anumitor dispoziții ale Codului vamal al Uniunii, *JO L 343, 29.12.2015, p. 1*. Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii, *JO L 343, 29.12.2015, p. 558*.

²⁶ Regulamentul delegat (UE) 2020/877 al Comisiei din 3 aprilie 2020 de modificare și de rectificare a Regulamentului delegat (UE) 2015/2446 de completare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013, și de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2016/341 de completare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii, *JO L 203, 26.6.2020, p. 1*.

35. Modelul formularului UE 302 a fost elaborat împreună cu statele membre ale UE în cadrul Programului Agenției Europene de Apărare privind vămile. În urma acordului din august 2019 al comitetului său director, agenția a furnizat Comisiei, în septembrie 2019, modelul pentru formularul UE 302, cu scopul de a fi inclus în revizuirea legislației vamale a Uniunii.
36. În paralel cu activitatea privind regulamentul delegat, Comisia a adoptat la 29 iunie 2020 o modificare la Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447, care a intrat în vigoare la 20 iulie 2020²⁷. Modificările aduse regulamentului de punere în aplicare includ în special normele procedurale pentru utilizarea formularelor UE 302 și NATO 302.
37. Modificările menționate anterior, care se preconizează a fi aplicate efectiv după vara anului 2020, vor contribui în mod substanțial la atingerea obiectivelor stabilite în planul de acțiune în ceea ce privește simplificarea și raționalizarea procedurilor vamale conexe în întreaga UE, precum și în ceea ce privește asigurarea unui tratament uniform al deplasărilor militare transfrontaliere de către autoritățile vamale din toate statele membre ale UE. Pentru a asigura în continuare un tratament uniform, serviciile Comisiei pregătesc în prezent orientări specifice pentru utilizatorii militari și serviciile vamale pentru utilizarea formularului UE 302. În acest scop, ele vor continua să ofere detalii cu privire la orientările elaborate de Agenția Europeană de Apărare și, de asemenea, se vor consulta cu Serviciul European de Acțiune Externă. Se preconizează că prima versiune a acestor orientări să fie disponibilă până la sfârșitul anului 2020.
38. Formularul UE 302 a fost elaborat în deplină transparență și dialog cu NATO. O aliniere deplină între modelele de formulare UE 302 și NATO 302 ar necesita adaptare din partea NATO. Pentru a simplifica procedurile vamale, este în continuare preferabil pentru utilizatorii militari ca UE și NATO să utilizeze modele 302 identice, ambele păstrându-și propriile temeuri juridice.
39. În ceea ce privește posibila utilizare a formularului UE 302 în format digital, Agenția Europeană de Apărare a elaborat un acord de program, împreună cu statele membre contribuitoare. Primul pas este evaluarea necesității de a digitaliza formularul 302 și a riscurilor și beneficiilor potențiale pe care le-ar implica o astfel de acțiune. În funcție de rezultatul acestei evaluări, un studiu care vizează definirea specificațiilor tehnice ale unui sistem vamal militar adecvat ar trebui să stabilească cadrul pentru viitoarele etape ale digitalizării. Semnarea acordului de program este prevăzută pentru sfârșitul anului 2020.

B. Taxa pe valoarea adăugată

40. Un alt rezultat important la care s-a ajuns anul trecut este adoptarea Directivei (UE) 2019/2235 a Consiliului²⁸ din 16 decembrie 2019. Această directivă asigură egalitatea de tratament a acțiunilor de apărare din cadrul NATO și al UE, din perspectiva fiscală, prin scutirea livrărilor către forțele armate de plata taxei pe valoarea adăugată și a accizelor, atunci când aceste forțe sunt desfășurate în afara statului membru expeditor și participă la o acțiune de apărare în cadrul politicii de securitate și apărare comune. O astfel de scutire există deja pentru livrările către forțele armate care participă la o acțiune de apărare a NATO în afara

²⁷ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 893/2020 al Comisiei din 29 iunie 2020 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/2447 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii, *JO L 206*, 30.6.2020, p. 8.

²⁸ Directiva (UE) 2019/2235 a Consiliului din 16 decembrie 2019 de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată și a Directivei 2008/118/CE privind regimul general al accizelor, în ceea ce privește acțiunile de apărare din cadrul Uniunii, *ST/14126/2019/INIT*, *JO L 336*, 30.12.2019, p. 10.

țării lor. Prin alinierea tratamentului fiscal indirect al ambelor tipuri de acțiuni de apărare, modificarea recunoaște importanța tot mai mare a politicii de securitate și apărare comune și a mobilității militare.

41. Statele membre ale UE trebuie să adopte actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma acestei directive, astfel încât măsurile respective să se poată aplica de la 1 iulie 2022.

VI. AUTORIZAREA DEPLASĂRII TRANSFRONTALIERE

42. Activitățile în acest domeniu au fost dezvoltate în continuare de Agenția Europeană de Apărare în cadrul programului de optimizare a procedurilor de autorizare a deplasărilor transfrontaliere în Europa, la care s-au alăturat 25 de state membre participante, precum și Norvegia, în temeiul acordului său administrativ cu Agenția Europeană de Apărare. Obiectivul programului de optimizare a procedurilor de autorizare a deplasărilor transfrontaliere în Europa este de a servi drept program generic pentru dezvoltarea a două acorduri tehnice, unul pentru deplasări de suprafață și altul pentru deplasări aeriene. Programul avansează foarte bine datorită participării active a tuturor părților interesate relevante la numeroase grupuri de lucru ad-hoc sprijinite de serviciile Comisiei și de Serviciul European de Acțiune Externă, inclusiv de Statul-Major al UE. Statele membre participante au elaborat deja primele proiecte ale celor două acorduri tehnice, care vor fi dezvoltate în continuare de către experți din toate statele membre care contribuie, cu scopul de a elimina restricțiile existente în legislația națională. Menținerea angajamentului ferm al statelor membre ale UE față de obiectivul programului este fundamentală pentru stabilirea unui proces armonizat de aprobare a deplasării în Europa.
43. Programul de optimizare a procedurilor de autorizare a deplasărilor transfrontaliere în Europa se bazează, de asemenea, pe proiectele și activitățile deja existente ale AEA. Unul dintre aceste proiecte este acordul tehnic privind trecerea frontierei și tranzitul în Europa în scopuri militare pentru deplasările de suprafață în contextul proiectului Agenției Europene pentru Apărare privind Centrul UE de transport multimodal, căruia i s-au alăturat 17 state membre ale UE. Un al doilea exemplu este încorporarea lecțiilor identificate în contextul acordului tehnic privind autorizațiile diplomatice, instituit în 2012 și semnat de 20 state membre ale UE. Acordul tehnic le permite participanților să survoleze teritoriile altor participanți și/sau să debarce aeronave militare de transport pe aceste teritorii.

VII. ALTE ASPECTE

44. După cum s-a subliniat în planul de acțiune, câteva aspecte transversale, cum ar fi dezinformarea, securitatea cibernetică și protecția infrastructurilor critice, au fost considerate relevante pentru mobilitatea militară. Aceste domenii fac parte din cele 22 de acțiuni ale Cadrului comun privind contracararea amenințărilor hibride din 2016²⁹, iar punerea lor în aplicare este în curs de desfășurare. Al 4-lea Raport privind punerea în aplicare a Cadrului comun din 2016 privind contracararea amenințărilor hibride și Comunicarea comună din 2018

²⁹ Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu intitulată „Cadrul comun privind contracararea amenințărilor hibride – Un răspuns al Uniunii Europene” (JOIN/2016/018 final).

privind creșterea rezilienței și consolidarea capacităților necesare pentru a aborda amenințările hibride a fost publicat la 24 iulie 2020³⁰

VIII. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE

45. De la primul raport privind progresele înregistrate, punerea în aplicare a planului de acțiune continuă cu rezultate concrete și tangibile, și anume actualizarea cerințelor militare, actualizarea analizei decalajelor, acordul cu privire la cerințele privind dubla utilizare, precum și adoptarea formularului UE 302 și a directivei de asigurare a unui tratament egal, din perspectivă fiscală, al acțiunilor de apărare din cadrul NATO și al UE.
46. În plus, serviciile Comisiei, Serviciul European de Acțiune Externă și Agenția Europeană de Apărare vor continua să pună în aplicare planul de acțiune și să evalueze progresele înregistrate. Acest lucru va fi urmărit în mod coordonat la nivelul UE, în strânsă consultare cu statele membre ale UE și cu respectarea deplină a suveranității lor naționale și a procesului lor decizional, precum și prin cooperarea între serviciile Comisiei, Serviciul European de Acțiune Externă și Agenția Europeană de Apărare. În plus, activitățile desfășurate sub conducerea statelor membre ale UE, în special în cadrul cooperării structurate permanente și al proiectelor relevante ale acesteia, precum și punerea în aplicare a angajamentelor naționale din 2018, contribuie în mod direct la îmbunătățirea mobilității militare. Dialogul structurat la nivel de personal UE-NATO consolidează cooperarea în acest domeniu. Comisia și Înalțul Reprezentant salută această abordare și se angajează să continue activitatea într-un mod eficient și favorabil incluziunii.
47. Următorul raport intermediar va fi prezentat de Înalțul Reprezentant și de Comisie până la sfârșitul verii 2021.

³⁰ Documentul de lucru comun al serviciilor Comisiei: Raportul privind punerea în aplicare a Cadrului comun din 2016 privind contracararea amenințărilor hibride și Comunicarea comună din 2018 privind creșterea rezilienței și consolidarea capacităților necesare pentru a aborda amenințările hibride, 24.7.2020 [SWD(2020) 153 final].